

Nr 68.

Av fru Svensson m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om ökning av antalet provinsialläkartjänster.

Medicinalstyrelsen uppgjorde 1938 en plan till utbyggnad av provinsialläkarinstitutionen, åsyftande att nå ett medeltal av en tjänsteläkare på 8 000 invånare i stället för dittillsvarande 12 000. Om denna plan skulle genomföras, behöver man för närvarande inemot 130 nya provinsialläkardistrikt. De erfarenheter styrelsen gjort tala emellertid för att man icke kan stanna vid det uppsatta slutmålet, en tjänsteläkare på 8 000 invånare, utan att man måste gå längre och inrätta flera nya distrikt, så att man får en tjänsteläkare på 4 000 à 5 000 invånare.

Styrelsen anser, att den utveckling av hälso- och sjukvården, som redan beslutade eller blivande reformer på mödra- och barnavårdens, skolhälsovårdens och socialförsäkringens — särskilt sjukkasheväsandets — områden redan medfört eller kunna väntas medföra inom den närmaste tiden, blir omöjliggjord, om inte provinsialläkarkåren kraftigt utökas. Medicinalstyrelsen har därför föreslagit, att 1938 års plan — som på grund av krisförhållandena icke hunnit bli genomförd — genomföres på så kort tid som möjligt, förslagsvis genom inrättande av ett femtiotal nya provinsialläkardistrikt årligen under de närmaste åren.

Statsrådet och chefen för socialdepartementet erkänner behovet av nya läkare men vill på grund av nödvändigheten av en återhållsam utgiftspolitik från statens sida icke biträda medicinalstyrelsens förslag utan förordar i årets statsverksproposition att endast 20 nya provinsialläkartjänster inrättas.

De skäl medicinalstyrelsen anfört för sitt förslag äro synnerligen välgrundade. Det kan inte råda någon tvekan om att antalet tjänsteläkare är för litet. Både i fråga om folkmängd och ytvidd äro de flesta provinsialläkardistrikt alltför stora. Dessa läkare ha därför en arbetsbörda som är orimlig. De redan beslutade reformerna på hälso- och sjukvårdens område kunna icke genomföras, om icke distrikten bli mindre och arbetsbördan för läkarna också mindre. Under nuvarande förhållanden växa arbetsuppgifterna tjänsteläkarna över huvudet. Den utökning av den förebyggande barnavården till att omfatta nya åldersgrupper av barn, som under senare år beslutats, har i stora delar av landet icke kunnat genomföras, emedan tjänsteläkarna icke ha tid eller krafter att sköta dessa nya arbetsuppgifter. Vården av det uppväxande släktet och dess skydd mot sjukdomar måste därför bli eftersatt, vilket kan leda till allvarliga konsekvenser. Även förlossningsvården dras för närvarande med stora svårigheter på grund av den otillräckliga tillgången på såväl tjänsteläkare som barnmorskor. Detta kan komma att inverka men-

ligt på hela vår befolkningsfråga och kanske bidra till att återigen sänka de för närvarande goda födelsesiffrorna.

För att i någon mån skaffa läkarkrafter till den socialhygieniska verksamheten ha landstingen inrättat extra provinsialläkardistrikt. De ha sålunda lagt i dagen en betydande offervilja, och därför vore det önskvärt, att deras intresse för saken stimulerades genom att de extra distrikten överfördes till ordinarie. Det är fördenskull önskvärt, att medicinalstyrelsens förslag om inrättande av femtio nya provinsialläkartjänster under nästa budgetår genomföres.

Med anledning av vad som sålunda anförts få vi hemställa,

dels att riksdagen måtte giva Kungl. Maj:t befogenhet att utöka antalet i gällande personalförteckning upptagna provinsialläkartjänster från 371 till 421,

dels ock att riksdagen måtte anvisa de medel, som bli behöfliga för en sådan utökning.

Stockholm den 19 januari 1945.

Gärda Svensson.

Anna Sjöström-Bengtsson.

Gunnar Lodenius.

Ivar Persson.